

Svar på interpellation 2004:41 av Stig Nyman (kd) om konsekvenser för SLL med anledning av förslag till nytt balanskrav m.m.

Stig Nyman har frågat mig följande:

1. Vilka konsekvenser ser du för Stockholms läns landsting i frågan om förlängd tid för att återställa minskat eget kapital avseende innevarande mandatperiod?
2. Kommer slopandet av den hittillsvarande möjligheten att laglighetspröva budgetbeslut att få några konsekvenser för SLL?
3. Hur tolkar du och den politiska majoriteten begreppet ”synnerliga skäl” i det nya lagförslaget?
4. Vilka är dina och den politiska majoritetens främsta önskemål till regeringen i frågan om att erbjuda stabila planeringsförutsättningar?

Som svar vill jag anföra följande:

1. Förslaget ger inga omedelbara konsekvenser i detta avseende. Det underskott om cirka 8 miljarder kr som uppkom åren 2000-2002 har landstingsfullmäktige redan tagit ställning till att för närvarande inte återställa med hänvisning till synnerliga skäl. Det underskott som uppkom år 2003 får fullmäktige ta ställning till senare i höst – och då utifrån den lagstiftning som gäller idag.

För 2004 talar det mesta för att inget underskott kommer att uppstå. Ambitionen är att så också skall bli fallet 2005 och 2006. Om så ändå ej skulle ske, ges med det nya lagförslaget en tidsfrist om 3 år – istället för som idag 2 år – att återställa ett uppkommet negativt resultat.

2. Om landstingsfullmäktige skulle besluta om att underbalansera budgeten, så ger det nya lagförslaget följaktligen till konsekvens att en fällande dom i förvaltningsdomstol inte skulle behöva riskeras. Jag vill dock understryka att även det nya lagförslaget kräver att kommuners och landstings budgetar skall upprättas så att årlig balans uppnås. En underbalanserad budget kan endast upprättas under förutsättning av särskilda skäl. Det är min intention att också kommande år framlägga budgetar i balans.

3. Tolkningen av begreppet ”synnerliga skäl” i lagförslaget är inte utan vidare lokalt betingad. Angivelser av innebörden återfinns i förarbeten och författningskommentarer. I det nya lagförslaget – omnämns explicit en rad faktorer som inte kan åberopas som synnerligt skäl, bland annat

- negativ befolkningsutveckling
- statsbidrags- och utjämningsystem
- förändringar av skatteintäkter.

Undantag från balanskravet under åberopande av synnerliga skäl kan däremot göras med hänvisningen till

- att kommunen/landstinget har en mycket stark finansiell ställning (bland annat måste då hela pensionsåtagandet kunna täckas av det egna kapitalet).
- större tillfälliga omstruktureringskostnader i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning.
- avyttringar av tillgångar där realisationsförlust har uppstått.
- realisationsvinster, som i vissa fall kan frånräknas balanskravet. Detta då omständigheter finns som på ett avsevärt sätt minskat behovet av den avyttrade tillgången (t.ex. en helt förändrad verksamhetsinriktning).
- mycket speciella fall då ett frångående är mycket väl motiverat genom åtgärder som kommunen/landstinget vidtar rent allmänt för en god ekonomisk hushållning.

Den tolkning som kan göras av möjligheten att åberopa synnerliga skäl i kommande budgetar i Stockholms läns landsting torde – om inget oförutsett inträffar – möjligen kunna röra kriterierna om större omstruktureringskostnader och det sistnämnda kriteriet. Det finns dock skäl att betona att min och den politiska majoritetens ambition är att framlägga budgetar i balans för både åren 2005 och 2006.

4. Det finns naturligtvis en mängd önskemål som kan ställas på staten beträffande stabila planeringsförutsättningar. De två främsta torde kanske vara att utlovade statsbidrag inte naggas i kanten med kort framförhållning (eller till och med retroaktivt så som skett innevarande år) samt att frågan prövas om breddade skattebaser för kommuner och landsting.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Ingela Nylund Watz